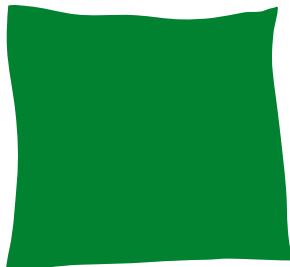

Vrijwilligers, bron van participatie

5 Essentiële voorstellen voor partijprogramma's

Nederland zou er totaal anders uitzien zonder vrijwilligers. Sportclubs zouden niet kunnen functioneren en de zorg zou verschromelen. Vrijwilligers maken al decennia het verschil en deze bron blijft springlevend. Met het benutten van deze energie in de samenleving, mag de overheid niet nalaten te investeren in vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk is van onschatbare waarde, maar niet gratis.

Vereniging NOV roept politieke partijen op om de participatiesamenleving verder te versterken en doet 5 voorstellen om op te nemen in hun verkiezingsprogramma's voor de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2017.

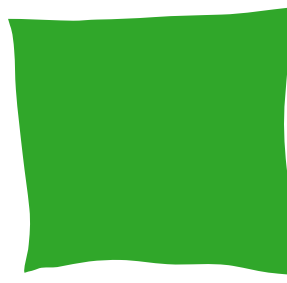
- 1** Iedereen moet vrijwilligerswerk kunnen doen
- 2** Vrijwilligerswerk moet altijd voor iedereen sociaal veilig zijn
- 3** Leg de basis voor consistent en samenhangend overheidsbeleid
- 4** Erken de waarde van vrijwilligerswerk voor de samenleving
- 5** Creëer meer maatschappelijke impact met slapend geld

Miljarden euro's eigen verantwoordelijkheid

Bijna 7 miljoen Nederlanders investeren elk jaar weer een miljard uur vrijwillig en onbetaald in onze samenleving. Bijvoorbeeld door iedere week op bezoek te gaan bij een alleenstaande oudere, actief te zijn als trainer bij een sportclub, wilgen te knotten, een vluchteling Nederlands te leren, geld in te zamelen voor goede doelen, of... Het is te veel om op te noemen. Heel bescheiden berekend, levert die inzet de samenleving jaarlijks ruim 14,5 miljard euro op. Dan gaan we slechts uit van het gemiddeld minimumuurloon, want we kunnen daarbij optellen: de voldoening, het plezier, de maatschappelijk meerwaarde, de dankbaarheid, de schoonheid, het vangnet, de sociale cohesie, de vernieuwing. Overal in Nederland geven mensen en organisaties om allerlei redenen impulsen aan het zorgen voor elkaar en hun omgeving, nog los van het overheidsbeleid dat de afgelopen jaren erop gericht is mensen meer verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun eigen leven en meer om te zien naar elkaar. **Belangrijk is dat overheid en samenleving goed samenwerken en investeren in al dit initiatief.**

Het investeren waard

Naast de reeds lang gewortelde vrijwilligersorganisaties zijn allerlei nieuwe burgerinitiatieven ontstaan, variërend van het in eigen beheer nemen van een buurthuis tot het oprichten van een zorgcoöperatie. Veel gaat goed, maar nog veel meer kan beter met een overheid die haar verantwoordelijkheid neemt door vrijwilligers en hun organisaties beter te faciliteren. Vereniging NOV roept politieke partijen op om de participatiesamenleving verder te versterken en de volgende 5 voorstellen om op te nemen in hun verkiezingsprogramma's voor de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2017.

Recht op vrijwilligerswerk voor werkzoekenden en asielzoekers

Iedereen moet vrijwilligerswerk kunnen doen

Vrijwilligerswerk biedt iedereen de kans zijn talenten en energie in te zetten, te ontdekken en te ontwikkelen. Mensen met een WW-uitkering en asielzoekers worden met allerlei beperkende maatregelen geconfronteerd of mogen soms helemaal geen vrijwilligerswerk doen. Dat is schadelijk omdat hen de mogelijkheid wordt ontnomen op zinvolle wijze te participeren in de samenleving en betekenisvol bezig te zijn in een moeilijke periode van hun leven. Ook voor de samenleving is het nadelig. Uit allerlei onderzoek is bekend dat de kans dat mensen opnieuw aansluiting vinden bij de samenleving kleiner wordt met iedere dag dat ze er buiten staan. Met onnodig oplopende uitkeringslasten tot gevolg en de samenleving die de inzet van vrijwilligers mist. **NOV roept politieke partijen op om het recht op vrijwilligerswerk voor iedereen, dus ook voor werkzoekenden en asielzoekers, in hun verkiezingsprogramma op te nemen.**

Geen vrijwilligerswerk vanwege belastingmaatregel

Anonieme vrijwilligers bij het Meldpunt WW en vrijwilligerswerk: "Ik zit vanaf 1 juni in de WW. Ik wil graag vrijwilligerswerk doen bij een hospice dat gerund wordt door vrijwilligers. Dit mag ik niet doen omdat de hospice geen ANBI-status heeft."

De gelukkige vluchteling

Jes Kleijnen, adviseur vrijwillige inzet bij VC Utrecht: "Je merkt dat het een positief effect heeft en alle betrokkenen worden er blij van. Het geeft vluchtelingen en asielzoekers het gevoel dat zij iets betekenen en hun reacties zijn vaak heel bijzonder. Zo bekende een Syrische dame na een activiteit dat het de eerste dag in Nederland was dat zij niet gehuild had."

Gratis VOG voor iedere vrijwilliger

Vrijwilligerswerk moet altijd voor iedereen sociaal veilig zijn

Het voorkomen van ongewenste intimiteiten en ongewenst gedrag is van groot belang, zeker als vrijwilligers werken met minderjarigen, mensen met een beperking of andere kwetsbare doelgroepen. Vrijwilligersorganisaties besteden daar steeds meer aandacht aan. Het aanvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) biedt de mogelijkheid om na te gaan of een vrijwilliger geen strafblad heeft. De kosten voor het aanvragen van een VOG vormen voor veel vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties een struikelblok om dit te doen. **NOV vraagt politieke partijen een gratis VOG voor iedere vrijwilliger op te nemen in hun verkiezingsprogramma.**

Een VOG als prima aanleiding voor een gesprek

Mariëlle Rooijackers, projectmanager Vrijwilligerspunt Eindhoven: "De VOG is niet zaligmakend, maar het helpt wel bij het voorkomen van misbruik, in het denken over voorkomen van misbruik en bij het maken van praktisch beleid."

3

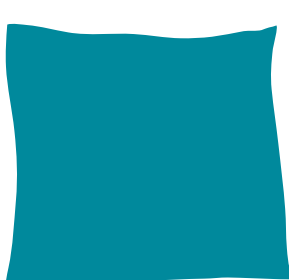
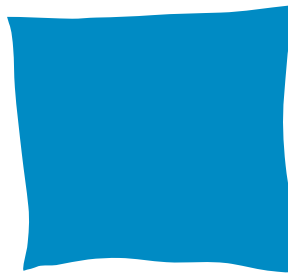
Een coördinerend ministerie voor vrijwilligerswerk

Voor een consistent en samenhangend overheidsbeleid

Er zijn wel acht ministeries die zich elk op hun eigen terrein bezig houden met vrijwilligerswerk. Daartussen ontbreekt het aan coördinatie en afstemming, met als gevolg dat er tegenstrijdige en/of onnodig belastende wet- en regelgeving komt. Vrijwilligers en hun organisaties worden zo gedwongen steeds meer tijd te stoppen in het voldoen aan regelgeving en er blijft minder tijd over voor het echte vrijwilligerswerk. Ook worden sommige organisaties om onduidelijke reden bevoorrecht of benadeeld, bijvoorbeeld met de giftenaftrek. Ook is er wetgeving die mensen uitsluit van het vrijwilligerswerk terwijl andere wetgeving mensen verplicht tot het doen van 'vrijwilligerswerk'. Met het in het leven roepen van een coördinerend ministerie met duidelijke bevoegdheden zou veel vrijwilligersleed kunnen worden voorkomen en het grote maatschappelijke belang van vrijwilligers worden erkend. **NOV roept politieke partijen op in hun verkiezingsprogramma op te nemen dat een coördinerend ministerie voor vrijwilligersbeleid noodzakelijk is en dat zij ervoor gaan zorgen dat dat er komt.**

Kan dat nou wel of kan dat nou niet?

Als politievrijwilliger ontvang je € 7,16 per uur. De Belastingdienst spreekt van een maximale vergoeding van € 4,50. In de WW mag je alleen vrijwilligerswerk doen onder voorwaarden. Kom je daarna in de bijstand, dan ben je verplicht een tegenprestatie te leveren met veelal vervelende gevolgen voor 'vrijwilliger' en vrijwilligersorganisatie. Moet je als organisatie van het ene ministerie meer met vrijwilligers doen, de ander sluit je uit van een regeling Gratis VOG. Als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) ben je belastingtechnisch aantrekkelijk om aan te geven, maar als Sociaal Belang Behartigende Instelling alweer minder en bij Culturele ANBI's geldt een extra aftrekvoordeel? Waarom dat onderscheid? Had dat niet beter gecoördineerd kunnen worden?

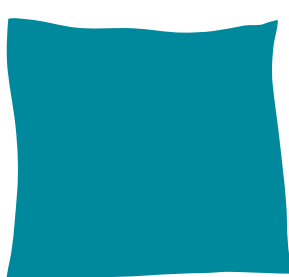
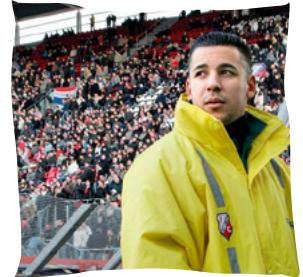
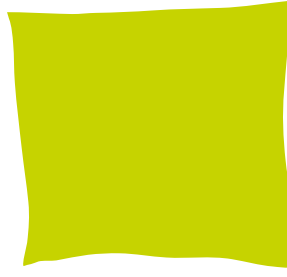

4

Bovenlokale en lokale ondersteuning vrijwilligerswerk

Erkenning van de waarde van vrijwilligerswerk voor de samenleving

Zowel de landelijke als de lokale overheid hebben een verantwoordelijkheid om vrijwilligerswerk te faciliteren. Vrijwilligers moeten de mogelijkheid hebben zich te bekwamen in de soms zeer complexe taken die ze vervullen. Denk aan schuldhulpverlening of het leren van de Nederlandse taal aan migranten. Er moet een goede match tussen vrijwilligers en organisaties kunnen plaatsvinden. Initiatieven hebben ondersteuning nodig bij de start en in latere fases bij vernieuwing. De beschikbare kennis op bovenlokaal (ook landelijk) en lokaal niveau moet ontsloten worden of blijven. Daarom is het belangrijk dat er op lokaal niveau een goede infrastructuur bestaat waar vrijwilligers en hun organisaties bij kunnen aankloppen. Daarnaast is het belangrijk dat overheden erkennen dat (ook landelijke en regionale) vrijwilligersorganisaties voor deze inspanningen een gezonde financiële basis nodig hebben. **NOV roept politieke partijen op in hun verkiezingsprogramma op te nemen dat zij gaan investeren in vrijwilligerswerk, vrijwilligersorganisaties en een krachtige infrastructuur vanwege het grote maatschappelijke belang. Zij nemen daarbij de landelijke infrastructuur voor hun rekening en stellen provincies en gemeenten financieel en inhoudelijk in staat in het verlengde daarvan hetzelfde te doen.**

Bezuiniging bedreigt waardevolle infrastructuur

Ivo Brautigam, directeur Landschap Erfgoed Utrecht: "Als provinciale organisatie spelen we een sleutelrol met al onze kennis, deskundigheidsbevordering en materieel. Er is grote behoefte aan wat wij doen, bij vrijwilligers, bezoekers, flora en fauna, maar ook bij de overheid. Toch is het krijgen van financiering steeds moeilijker. Dat valt moeilijk te rijmen met het maatschappelijke belang dat wordt gehecht aan het beheer en de ontwikkeling van landschap en erfgoed."

5

Een maatschappelijke investeringsbank

Meer maatschappelijke impact met slapend geld

Veel nieuwe sociale initiatieven, maar ook al reeds langer bestaande organisaties, hebben behoefte aan geld om te investeren. Bij banken worden aan sociale initiatieven dezelfde voorwaarden gesteld voor het lenen van geld als aan commerciële bedrijven. Dat remt de ontwikkeling van nieuwe sociale initiatieven onnodig. In navolging van Engeland bepleiten wij een maatschappelijke investeringsbank. Het noodzakelijke kapitaal van deze bank moet van slapende rekeningen komen die nu door banken beheerd worden. Dit zijn rekeningen van mensen die niet meer traceerbaar zijn en waarop 15 jaar geen transacties hebben plaatsgevonden. Deze miljoenen zijn nu kleine spaarpotjes voor banken. Door ze onder te brengen bij een maatschappelijke investeringsbank kan de impact vele malen groter zijn. **NOV roept politieke partijen op de realisatie van een maatschappelijke investeringsbank in hun verkiezingsprogramma op te nemen.**

'Even' een fondsaanvraag indienen

Over hoe het nu gaat en waarom een maatschappelijke investeringsbank een goed idee is:

"Het vraagt veel werk en energie en het is maar de vraag of je via een fonds het geld krijgt (wordt vaak niet gehonoreerd)."

"Een dorps huis als het onze wordt voor 100% gerund door vrijwilligers. Inmiddels zijn er bijna bedrijfskundig geschoolde managers nodig om de boel te runnen. Wie betaalt scholing?"

"Als een fonds een subsidie toekent voor een activiteit, dan moet er een voorfinanciering worden gezocht, omdat het bedrag pas achteraf wordt uitgekeerd."

"Een fondsaanvraag bij gemeenten is in principe alleen bedoeld voor betaling activiteiten, niet voor gebouwen en uren professionele coördinator."

Respondenten uit 'Knelpunten in wet- en regelgeving bij extra inkomsten voor lokale vrijwilligersorganisaties'

Meer informatie bij:

Mark Molenaar | m.molenaar@nov.nl | 06-10922192

Joost van Alkemade | j.vanalkemade@nov.nl | 06-10764885

www.nov.nl